

Asia: VN/4507/2021

Lausuntopyyntö työryhmän luonnoksesta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaksi (MISU)

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ehdotettu maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpidekokonaisuus tasapainoinen, vaikuttava ja toteuttamiskelpoinen?

Ensimmäistä kertaa laadittuun maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaan on koottu laajasti maankäytön muutoksiin, maatalousmaiden hiilidioksidipäästöihin, metsiin ja pitkäaikaisiin puutuotteisiin kohdennettuja toimenpiteitä sekä erilaisia poikkileikkaavia toimenpiteitä. Suunnitelmassa on tunnistettu etenkin maatalouteen ja metsäsektoriin liittyviä toimenpiteitä, mutta maankäytön suunnittelun näkökulma ja rakennetun ympäristön kokonaisuus osana maankäyttöä on jäänyt suunnitelmassa liian pienelle painoarvolle, eikä suunnitelma ole tämän osalta tasapainoinen. Etelä-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että eri kaavatasoilla tapahtuvan kaavoituksen merkitys tunnistetaan maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa paremmin. Lukuun 4.1 tulee lisätä maankäyttö- ja rakennuslaki koskevat maininnat ja suunnitelman toimenpiteissä tulee ottaa huomioon yhtymäkohdat maankäytön suunnitteluun. Esimerkiksi toimenpiteessä ”7.2.3 Ehkäistään metsänraivausta rakennetuksi maaksi” ohjauseinona mainitaan vain informaatio-ohjaus, vaikka toimenpidettä voidaan edistää myös käytännön kaavoitustyössä.

Suomessa ollaan päivittämässä samanaikaisesti useita kansallisen ilmastopoliitikan suunnittelujärjestelmän osia, ja näiden osalta on varmistettava tavoitteiden ja toimenpiteiden yhdenmukaisuus.

2. Toimeenpanon näkökulmasta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa hyväksyttävyyys ja oikeudenmukaisuus ovat tärkeitä. Arvioi niiden toteutumista suunnitelmassa.

Suuri osa suunnitelmassa esitetyistä toimenpiteistä tulee käytännössä toteutettavaksi yksityisten maanomistajien mailla. Toimenpiteiden toteuttamisessa tulee varmistaa, että maanomistajien informaatio-ohjaukseen ja tukemiseen on varattu riittävät resurssit, ja toimet ovat toteuttavissa oikeudenmukaisesti. Etelä-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä, että suunnitelmassa esitetään laajasti erilaisia toimenpiteitä turvetuotannosta poistuvien alueiden kestävän maankäytön tukemiseksi.

Myös näiden alueiden osalta on huomioitava laaja yksityinen maanomistus ja sen rooli kiinteistökohtaisessa jälkikäyttömuodon valinnassa.

3. Muuta huomioitavaa suunnitelmaluonnoksesta.

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että toimenpiteitä ja resursseja on suunnattu, ja tullaan tulevaisuudessa suuntaamaan maankäyttösektorin ilmastotutkimukseen ja pilotointeihin (esim. Hiilestä kiinni -tutkimus- ja innovaatio-ohjelma), sillä maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteiden vaikuttavuuteen ja tietopohjaan liittyy paljon epävarmuuksia, joille olisi tarvetta mm. maankäytön suunnittelussa.

Koskela Maarit

Etelä-Pohjanmaan liitto - Etelä-Pohjanmaan liiton lausunnon ovat
valmistelleet suunnittelujohtaja Antti Saartenoja ja ympäristösuunnittelija
Mari Väänänen